

سفری که رویکرد ضد کودتایی ایران را تکمیل کرد؛ دیپلماسی عمومی ظریف در آنکارا

ظریف در سفر یک روزه خود به آنکارا، گفتمان ایران‌هراسی ساطع شده از قدرت‌های بین‌المللی و بازیگران منطقه‌ای را در انظار عمومی به چالش کشید.

آران نیوز: کودتای نافرجام ترکیه نقطه عطفی در مناسبات فیما بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ترکیه است، زیرا این رخداد عبرت انگیز از دوستان و دشمنان ترکیه رونمایی کرد. جمهوری اسلامی ایران نخستین کشوری بود که در دقایق نخست و بدون توجه به نتیجه، کودتا را محکوم کرده و اراده ملت در مقابله با کودتا را ستود. گرچه حمایت از ملت و دولت قانونی ترکیه به نحو دردناکی به مسلخ سانسور مطبوعات ترک و بین الملل رفت. تا اینکه آقای دکتر ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان در سفر یک روزه خود به آنکارا و دیدار با مقامات عالی از جمله ملاقات چند ساعته با رجب طیب اردوغان و حضور در نماز جمعه آنکارا، علاوه بر مذاکرات مبسوط و سازنده در حوزه معادلات منطقه‌ای، از فضایل و صداقت اصولی ایرانی در قبال همسایه غربی و ارتباط تنگاتنگ دولت و ملت ایران با دولت و ملت ترکیه پرده برداری نموده و گفتمان ایران‌هراسی ساطع شده از قدرتهای بین المللی و بازیگران منطقه‌ای را در انظار عمومی به چالش کشید.

نکته قابل تامل اینکه جناب آقای اردوغان، رئیس جمهور ترکیه، در نماز جمعه پشت تریبون قرار گرفته و نمازگزاران را از حضور دوست ایرانی خبردار کرد. حاضرین با شنیدن این خبر شعار الله اکبر سر دادند. شعارهای دینی خودجوش مردم در عکس العمل به حضور وزیر خارجه جمهوری اسلامی نشان داد مردم عادی ترکیه، منبع الهام بخش و کارساز دین و مساجد در تامین استقلال ملت‌ها و مقابله با دشمنان امت اسلامی را به خوبی می‌شناسند. حقیقتی که در مطبوعات جهان و منطقه و حتی ترکیه با بی‌مهری مواجه شده بود.

ایران‌هراسی در ترکیه، کودتای 15 جولای و سفر وزیر امور خارجه ۱۰ در سال‌های اخیر بنگاه‌های تبلیغاتی غربی و به تبع آن برخی مطبوعات مقلد در ترکیه، طی یک مکانیسم نظام مند، تهران را به عنوان دشمن آنکارا معرفی می‌کردند و جهات توجه و مراقبت ملت ترکیه را از غرب و عناصر مخرب منطقه‌ای به طرف ایران معطوف می‌کردند. آنها حتی تلاش داشتند در افکار عمومی ترکیه به جای مراقبت از داعش و جنایات گروه‌های تکفیری به مثابه ریشه معضلات در منطقه، عملکرد تاریخی ایران در تقابل با این گروه‌ها را به مثابه انگاره جاه طلبی سرزمینی و نقض حقوق اهل سنت و... معرفی نمایند.

۲- در این میان کودتای نافرجام 15 جولای نقطه عطفی است. قدرت‌های اروپایی و آسیایی و ایالات متحده در شب کودتا ضمن اظهار نظرهای خنثی مانند حمایت از ثبات سیاسی و یا حمایت از دموکراسی ترکیه، منتظر نتیجه کودتا مانده و با مشاهده نافرجامی آن، واژه محکومیت را به کار بردند. سخنگوی وزارت خارجه رژیم اشغالگر قدس به عبارت احترام به دموکراسی ترکیه بسنده نمود و شیوخ عربی با این زعم که هر آنچه قدرتهای بزرگ بخواهند، می‌شود ساعتها به نظاره نشستند تا ببینند نتیجه چه می‌شود.

۳- در این اثنا موضعگیری جمهوری اسلامی ایران جالب توجه است. وزیر خارجه ایران در دقایق نخست بدون توجه به نتیجه کودتا را رسماً محکوم و مردم را به مقابله با کودتاگران تشویق نمود. موضعی که همتای ترک وی کرارا آن را ستود. همچنین آقای دکتر ظریف طی شب کودتا، چندین بار با همتای ترک تماس تلفنی برقرار کرده و حمایت دولت و ملت ایران را به ایشان اعلام نمود. دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان نیز موضع قاطع و شفاف اتخاذ کرد.

۴- متأسفانه حمایت قاطع تهران تا حدودی با بایکوت خبری مواجه شد به طوری که عامه مردم و حتی نخبگان اطلاع زیادی از چندوچون موضعگیری ما نداشتند. تا اینکه وزیر خارجه کشورمان در سفر به آنکارا و دیدار چند ساعته با رئیس جمهور، نخست وزیر، وزیر امور خارجه و نیز بازدید از بخش‌های بمباران شده پارلمان ترکیه و نیز شرکت در مراسم نماز جمعه به همراه رئیس جمهور، نخست وزیر و وزیر خارجه، دوستی و عمق رابطه دو طرف را به رخ همه کشید و نشان داد که تفاوت مواضع منطقه‌ای هرگز باعث نمی‌شود تهران از مسیر دوستی منحرف شود.

نتیجه‌گیری

۱- حمایت از دولت قانونی ترکیه بر اساس اصول لایتغیر و مکانیسم خردمندانه تصمیم‌گیری نظام اسلامی صورت می‌گیرد. نظام اسلامی به مدت چهار دهه بر اصول مزبور متعهد

بوده است. جمهوری اسلامی ایران همواره در کنار ملتها و دولت‌های قانونی بوده و هرگونه مداخله خارجی و تحمیل اراده قدرت‌های فرامنطقه‌ای را رد کرده است. عملکرد ما در سوریه و عراق نیز دقیقاً از این اصول از جمله اصل مقابله با نقشه‌های برون‌زا و مصنوعی در منطقه تبعیت می‌کند.

۲- اکنون هم چاره دردهای دو کشور و حل بحرانهای منطقه‌ای و تامین استقلال ملی دو طرف منوط به همکاری با یکدیگر است. هیچگونه مشکل ساختاری در توسعه مناسبات فیما بین وجود ندارد. کافی است کارگزاران بصیرت و همت به خرج دهند.

*نعمت‌الله مظفرپور
منبع: دیپلماسی ایرانی